

ЗА ПРЕПОДАВАНЕТО НА ИНФОРМАТИКА И ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ В XII КЛАС

Йорданка Годунко

София, ул. Ив.Шишман, 28
7-мо СОУ “Св.Седмочисленици”
dabagod@gmail.com

В доклада се разглеждат някои проблеми, които по-скоро пречат на нормалното провеждане на часовете по информатика и информационни технологии в 12-ти клас – липса на учебници, липса на мотивация, недостиг на добре работещи компютри. Както и някои предложения за отстраняването им.

Ключови думи: информатика, информационни технологии, 12 клас, учебници, учебни помагала, мотивация, компютърни зали, поддръжка, предложения

Преподаването на информатика и информационни технологии в 12-ти клас е едно голямо изпитание и предизвикателство към учителите по ИиИТ.

Положителните страни са много, но не са малко и минусите.

Започвам с липсата на учебници и учебни помагала по тези предмети за 12-ти клас. Това налага често да се предлагат различни теми от материала за самостоятелна подготовка от учениците от групата. Тази практика се приема от тях по различен начин – едни са доволни, защото ще могат да покажат какво знаят и какво ново са научили (тези, които са мотивирани и наистина проявяват интерес към преподавания материал) и други, за които подобно задание е просто непосилно, защото техните интереси са съвсем различни. За съжаление, това се случва в класове с природоматематически профил, където информатиката и информационните технологии са профилиращи предмети. Но, ако при разработването и поднасянето на разработената тема, се включи известна доза интрига – интересен начин на поднасяне на материята, тогава учебният час се превръща в малко забавление.

Разминаването на интересите на учениците с избрания профил определено пречи на усвояването на материала, но то е предварително заложено още при избора на изучаваните профил и чужд език след 7-ми клас. Много пагубно се отразява налагането на мнението на родителите при избора на кандидатстващите. Може би трябва да се помисли за възможността профилирането да става на един по-късен етап, когато учениците придобият

повече опит и могат да определят с голяма степен на точност с какво биха искали да се занимават занапред.

Като се вземе пред вид този проблем, може би трябва да се наблегне повече на изучаването на информационни технологии, т.е. на усвояването и използването на готови програмни продукти. Направената статистика сочи, че в един клас интерес към информатика проявяват не повече от 35-40% (в най-добрия случай) от учениците, независимо от изучавания език за програмиране и независимо от триковете на учителя да събуди интерес в останалата част от класа. Получава се, че учителят трябва да бъде и фокусник, и магьосник, и каквото още се налага.

Най-голям интерес (поне при нас) учениците проявяват към усвояването на продукта за анимация Flash MX. В момента, в който изображенията по екрана започнат да се движат, всички се амбицират да създадат най-интересни етюди с много и разнообразни ефекти. Голям интерес предизвиква и вмъкването на звук в сцените от създаваната анимация.

Налага се да се обясняват много подробно принципите на цветообразуване и перспектива, за да се получи качествена анимация. Някои колеги считат, че подобни обяснения не са необходими, тъй като тези принципи не са предмет на изучавания предмет. Ние, обаче, сме убедени, че те са част от знанията, които учениците трябва да получат. И, защото тези знания се придобиват в повечето случаи в художествената академия, се налага учителят да мине и през това минно поле.

Най-интересното в целия процес е защитата на проекти върху целия материал в края на учебната година. Нашето училище беше едно от първите в София, в което се проведе такава защита.

Учениците сами избират темите, върху които ще работят и начина, по който ще реализират своя проект. Основното изискване е да се използват знанията, получени главно в 12-ти клас. Това е моментът, когато всеки иска да се прояви по най-добрия начин. В повечето случаи резултатите са изумителни. Много е трудно да се опишат всички проекти и всички теми, те просто трябва да се видят. В самото училище това е събитието на седмицата, защото толкова продължава защитата на тези проекти.

Но отново да се върна на липсата на учебни помагала. От училищното Настоятелство бяха заделени средства и закупахме доста специализирана литература, която се съхранява в библиотеката и която много ни помага при подготовката на часовете. С колегите имахме идея да подготвим материали за изучаваните продукти. Но те ще са пригодени само за нашите нужди. Ако искаме да имаме добре подготвени ученици, би трябвало да се намери формата за създаването на учебни помагала и методични материали, съобразени с програмата на 12-ти клас.

Голяма пречка за доброто обучение е липсата на достатъчно компютри. Наистина, тази година всички училища получиха по една добре оборудвана компютърна зала, но това не е достатъчно. В едно средно голямо училище са необходими поне 3 или 4 зали, за да има добри резултати. За пример – в нашето училище залите са 6, но не са равностойни помежду си. Има много добра техника, а има и компютри, които са на границата на възможностите си. Да не говорим, че една част от продуктите просто не могат да работят на някои от компютрите, поради недостатъчен капацитет. Такова е положението при нас и считаме, че сме добре. Просто се налага да се съобразяваме с възможностите на отделните зали и внимателно да разпределяме класовете. А има училища, където дори новите зали са малко използвани по една или друга причина.

Друг проблем е, че за поддръжката на компютърните зали в щата на училището е предвидена само една бройка. Ако залите са 2 или 3 – добре, но при 6 – това вече е проблем. Тогава се налага учителите да изпълняват и ролята на техници, което пък им изядва времето за подготовка на учебния материал. Като няма работещи компютри – не може да се проведе урок. Ако си работил, за да отстраниш една или друга повреда, не си имал достатъчно време да се подготвиш добре – часът не е проведен добре и така се влиза в един порочен кръг, от който много трудно се излиза. При гласуване на доверие на знаещи и можещи ученици за отстраняването на повредите може да се окаже, че паролата на администратора е известна на половината училище. И това се случва...

В щатното разписание бройката за завеждащ компютърна зала е само една, бройка просто за техник по поддръжката няма, защото някъде така са решили. Може да звучи доста еретично, но е така. И много трудно се работи.

Вероятно би могло да се помисли и да се предвиди един техник да обслужва 2-3 зали и щатните бройки за техници да зависят от броя на компютърните зали в даденото училище и от броя на компютрите в тях.

Това е само една част от всичко, с което се сблъскваме всеки ден и е много трудно в рамките на едно подобно изложение да се обхване всичко.

Като заключение бих искала да обобщя предложенията:

- 1) Да се отдели по-голямо внимание (или да се увеличат часовете) по информационни технологии в 12-ти клас за усвояването на готови програмни продукти (някои колеги, вероятно, ще възразят);
- 2) Профилирането на учениците да става не след 7-ми клас, а поне след 8-ми клас;
- 3) Да се подготвят учебни материали и методични помагала за работа в 12-ти клас, които да са в помощ на учителите;

4) Да се въведе като практика учебната година в 12-ти клас да завършва със защита на проекти по информатика и информационни технологии, което ще засили мотивацията на учениците;

5) Да се помисли за вариант, при който щатните бройки за техници по поддръжката на компютърната техника да зависят от броя на залите и броя на компютрите в тях.

Литература

1. Учебни планове на МОН за профилирана подготовка по информатика и информационни технологии в 12-ти клас на СОУ.